

Список використаних джерел:

1. Мачинська Н. І., Оприск М. А. Теоретичні аспекти використання ігрових технологій на уроках в початковій школі. Молодий вчений. № 10 (74). 2019. С. 229-232
2. Швейгер Н. Р., Ройко Л. Л., & Ройко О. О. (2023). Використання комп'ютерно-ігрових технологій як засобу формування позитивної мотивації до навчання. In Математика. Інформаційні технології. Освіта. Волинський національний університет імені Лесі Українки.
3. Гавіловська Г., Мазурок Т., & Рубанська О. (2023). Дослідження методичних особливостей застосування ігрових педагогічних технологій у навчанні пропедевтичної інформатики. Collection of scientific papers «SCIENTIA», (December 8, 2023; Antwerp, Belgium), 243-247.

ШЕВЧУК Лариса,

кандидатка педагогічних наук, старша наукова співробітниця, старша наукова співробітниця відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки НАПН України

ДО ПИТАННЯ ПРО ДИФЕРЕНЦІАЦІЮ РОБОТИ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З НАУКОВО-ХУДОЖНІМИ ТЕКСТАМИ

У науково-методичній літературі трапляється поняття «пізнавальна література». Наприклад, Альона Ємець пише про те, що пізнавальною є будь-яка література. Пізнавальна й художня література мають різну спрямованість. У першому випадку – це розвиток розумової активності дітей, ознайомлення з науковою інформацією, у другому – виховний вплив. У випадку, коли художня література містить окрему наукову інформацію, її роль побічна (а не основна). У

науково-художніх текстах пізнавальна інформація пропонується разом із використанням сюжету та художнього образу, що сприяє розвитку у читачів пізнавального інтересу та допомагає втримати їхню увагу; водночас, через наявність сюжету, можливості для збільшення обсягу науково-пізнавальної інформації обмежені.

Робота з науково-художніми текстами для учнів молодшого шкільного віку набагато складніша, ніж із художніми творами, адже необхідно ще й засвоїти уміщену у тексті інформацію. Разом з тим, наявність сюжету є стимулюючим фактором. Жанрове різноманіття науково-художніх творів забезпечують казки, оповідання та повісті. Як і для художніх творів для науково-художніх текстів важливе «сприймання і усвідомлення учнями змісту і взаємозв'язку із аналізом його форми» [3, с. 125]. Першочергово увага приділяється сюжету. Учні отримують уявлення про персонажів, усвідомлюють їхні вчинки та послідовність подій. Крім того необхідно попрацювати над аналізом, усвідомленням, запам'ятовуванням уміщеної у тексті інформації (застосовується пошук у тексті заданої інформації, вибір або формулювання відповідей на запитання, вибіркоче читання тощо). Для оптимального опрацювання текстів корисне їх багаторазове перечитування шляхом виконання різноманітних завдань.

Описана вище двовекторність відображається й у плануванні та реалізації диференціації роботи з науково-художніми текстами. Реалізація згаданого можлива завдяки застосуванню різних форм навчальної діяльності учнів. Критерії й, відповідно, форми диференціації навчання розрізнення такі:

- кількість учнів, – загальнокласна робота, групова, парна, індивідуальна робота;
- притаманність, відсутність, різна міра спільного опрацювання текстів, – колективна навчальна діяльність учнів класу під керівництвом педагога, спільна або напівсамостійна робота учнів початкових класів у парах або групах, індивідуальна робота;

- ступінь самостійності навчальної діяльності, – самостійне опрацювання текстів, напівсамостійне (разом з іншим учнем), під керівництвом педагога.

Види диференціації роботи учнів з науково-художніми текстами пропонуємо розрізняти таким чином:

- за темпом навчальної діяльності (що дає можливість учням опрацьовувати різну кількість текстів);
- за складністю та / або обсягом тексту, складністю та / або кількістю навчальних завдань;
- за акцентом (чи його відсутністю) на характеристиках тексту як художнього твору чи пізнавальній складовій.

Список використаних джерел:

1. Ємець А. А. Методика роботи з науково-пізнавальними творами в початкових класах: навч. посіб. Харків: Оберіг. 2008. 160 с.
2. Методика викладання української мови: навч. посіб. / С. І. Дорошенко та ін. За ред. С. І. Дорошенка. Київ: Вища школа, 1992. 398 с.
3. Савченко О. Я. Методика читання у початкових класах: посіб. для вчителя. Київ: Освіта, 2007. 334 с.